

Nr 451

Av herr **Mannerskantz m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition angående dels förvärv av aktier i Stockholm-Nynäs järnvägsaktiebolag, dels ock ökning av statens järnvägars rörliga kredit.*

I proposition nr 105 begäres bemyndigande för Kungl. Maj:t att godkänna en överenskommelse om statsförvärv av aktiemajoriteten i Stockholm-Nynäs järnvägsaktiebolag, som självt eller genom ett dotterbolag äger den till Stockholm-Nynäs järnväg hörande järnvägs- och bilrörelsen m. m.

Till gäldande av köpeskillingen — i runt tal 6 820 000 kronor — samt för inlösen av återstående aktier hemställs, att för budgetåret 1957/58 anvisas 7 miljoner kronor.

Till grund för förstatligandet av det svenska järnvägsnätet ligger ett riksdagsbeslut från 1939. Allehanda skäl talade vid denna tidpunkt för ett förstatligande, bl. a. den omständigheten att järnvägssystemet var splittrat på över ett femtiotal olika förvaltningar. Rationalisering och effektivisering krävde då att omfattande åtgärder vidtogs för att minska denna splittning, och omständigheterna talade för ett införlivande av de enskilda järnvägarna med statsbanenätet.

Skälen för 1939 års beslut ifrågasättes icke här, men vi finner det angeläget att understryka följande.

Efter hand som förstatligandet genomförts minskar olägenheterna, varför dessa inte längre med samma skärpa gör sig gällande. I stället kan andra synpunkter kräva beaktande. Tidpunkten för planens genomförande ansågs visserligen 1939 väl vald ur statsfinansiell synpunkt och utgjorde därmed ett talande skäl för att staten vid denna tidpunkt investerade kapital genom inköp av de enskilda järnvägarna. Läget är emellertid för närvarande ett helt annat. Den statsfinansiella situationen är sådan att den icke borde uppmuntra till andra utgifter än sådana som är strängt nödvändiga. Vi har för vår del svårt att inse, att ett förstatligande av Stockholm-Nynäs järnvägsaktiebolag skulle vara en så angelägen investering, att statens ekonomiska engagemang ytterligare utökas.

Denna vår inställning finner vi för närvarande icke skäl att frångå efter att ha tagit del av de av järnvägsstyrelsen åberopade synpunkterna. Den omständigheten att den aktuella järnvägsrörelsen är av viss större omfattning talar enligt vår mening icke i och för sig för ett förstatligande. Härför

talat icke heller det förhållandet, att andra områden av likartad inriktning runt huvudstaden betjänas av SJ.

Däremot talar vissa skäl för att exploateringen av området kan intensifieras om SJ får möjlighet att ordna pendeltrafik för förortstågen på denna bana, även om detta kan ske i banans nuvarande regi. Detta förutsätter emellertid omfattande investeringar. I dagens ansträngda läge torde enligt vad vi ovan anfört övervägande skäl tala för att alla investeringar, som icke är oundgängliga, uppskjutes till en tidpunkt då de ekonomiska förutsättningarna blivit fördelaktigare.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte avslå förslaget att bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna den föreliggande överenskommelsen om statsförvärv av Stockholm-Nynäs järnvägsaktiebolag, samt att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag att under statens affärsverksfonder för budgetåret 1957/58 till förvärv av aktierna i Stockholm-Nynäs järnvägsaktiebolag anvisa ett investeringsanslag av 7 000 000 kronor.

Stockholm den 27 mars 1957

Axel Mannerskantz

N. Yngve Nilsson

Ebbe Ohlsson